UUTISET

Metsävakuutuksessa on suuria korotuspaineita.
LIIKETOIMINTAPÄÄLLIKKÖ JUHA HELANDER, LÄHIVAKUUTUS

Sankarillisuus hiipuu tuottajaosuuskunnissa

Osuustoiminnan alkuperäiset periaatteet ovat murenemassa. Se on mukautumista muuttuvaan maailmaan. Mutta pitäisikö jotain säilyttää?

Isoissa tuottajaosuuskunnissa vaakalaudalla ovat jäsen ja ääni, tasavertainen kohtelu, vapaa liittyminen, rajoitettu korko pääomalle, ylijäämän jako käytön mukaan. Kaikki.

Pitäisikö jotain kuitenkin säilyttää? Yliopistonlehtori **Petri Ollila** kysyi sitä avatessaan seminaarin, jonka osuustoimintatutkijoiden kansainvälinen ernac-verkosto piti viime viikolla Suomessa.

Isolla tuottajalla isompi ääni

Jäsen ja ääni -periaatteesta on osin jo luovuttu. Isoimmat tuottajat saavat enemmän valtaa.

Periaatteesta luopumista on perusteltu pelolla, että isojen tuottajien on helppo löytää muita ostajia. Jos he lähtevät pois osuuskunnasta, osuuskunta heikkenee. Siitä kärsivät lopulta pienet tuottajat, jotka eniten tarvitsevat osuuskunnan turvaa.

”Sankarillisuutta ei vanhoissa osuuskunnissa enää juuri ole”, Ollila sanoo.

Osuuskuntia perustettaessa sitä oli. Edelläkävijöille oli arvoa talouden lisäksi sillä, että he auttoivat muita.

”Uusosuuskunnissa sankarillisuutta on yhä.”

Isolle erälle hintalisiä

Tasavertainen kohtelu tarkoittaa samaa hintaa, vaikka matka ja eräkoko vaikuttavatkin keräilykustannuksiin.

Sama hinta matkasta riippumatta on pitänyt vielä pintansa. Ilman sen lupaamista olisi ollut vaikea fuusioida ja keskittää toimintoja.

Sen sijaan suuren ja pienen tuottajan tasavertaisuus murenee. Suurille tuottajille maksetaan parempaa hintaa joko avoimesti tai piilotettuna erilaisiin lisiin, Ollila toteaa.

Jäseneksi ei enää kuka vain

Talousteorian kannalta osuuskunnan merkittävin ominaisuus on liittymisen vapaus, Ollila sanoo. ”Sen takia osuuskuntaa ei voi pitää kilpailulaissa monopolina tai kartellina.”

Monopoli pystyy määritelmän mukaan rajoittamaan tarjontaa. Osuuskunta ei siihen pysty, koska se välittää jäsentensä kaiken tuotannon.

”Nyt moni osuuskunta kuitenkin valitsee jäsenensä ja jotkut jopa myyvät toimitusoikeuksia.”

Pääomasta ydinkysymys

Alun perin osuuskunnat olivat ihmisten liittymiä. Nyt pääomasta on tullut ydinkysymys, Ollila sanoo.

Jo pelkästään osuuspääoman suuruus on monella tilalla merkittävä. Se herättää kysymyksiä päätösvallan ja tuloksen jakamisesta hinnan ja pääoman välillä.

”Jos maksetaan liian pientä korkoa, ei saada pääomaa. Jos maksetaan huonoa hintaa, ei saada jäseniä.”

Lisäksi nousee kysymys sijoituksen tulevaisuudesta.

Vanhat jäsenet ovat luoneet osuuskunnan pääoman. Kun he jättävät osuuskunnan, onko reilua että heille palautetaan vain maksettu pääoma ilman sen avulla saatua arvonnousua? Ja voidaanko vanhojen jäsenten luomaa pääomaa käyttää koron maksamiseen uusille sijoittajille, Ollila kysyy.

Yhtiöittämisessä ei ole pakkia

Pääoman tarve on johtanut monissa osuuskunnissa isoihin järjestelyihin. Kun osuuskunnan jäseniltä ei ole ollut saatavissa riittävästi pääomaa yrityksen kasvuun, sitä on haettu muualta. Helpoin ratkaisu on ollut yhtiöittää liiketoiminta.

Yhtiöittämisen suurin ongelma on, että se on käytännössä peruuttamaton, Ollila sanoo. Äärimmilleen se on viety lihataloissa, joissa on yhtiöitetty myös hankinta, osuuskuntien alkuperäinen tehtävä – ja tutkijoiden mukaan se toiminto, jossa osuuskunnasta on suurin etu.

Ollilan mielestä osuustoiminnallisuutta on jäljellä, jos jäsenillä on omistajaosuuskunnan kautta päätösvalta. Tosin he joutuvat ottamaan huomioon myös pääomasijoittajien toiveet.

Ollila haluaa uskoa myös jäsenille turvaa antavien periaatteiden säilymiseen ”vaikka yritysjohtajat näyttävätkin haluavan toimia kuin missä tahansa yrityksessä”.

Olemassaolo todistaa elinvoimasta

Osuustoiminnan muuntumisesta huolimatta Ollila ei vielä suostu kuoppaamaan sitä.

”Se, että osuuskuntia on ja niitä syntyy jopa lisää, todistaa, että niillä on kilpailuetuja.”

Vaikka Suomessa valitellaan osuustoimintatutkimuksen vähäisyyttä, maailmanlaajuisesti se kiinnostaa ”merkittävää joukkoa taloustutkijoita”, Ollila sanoo. Viime viikon seminaarin 40 osanottajaa 18 eri maasta ja 30 esitelmää olivat siitä todiste.

HEIKKI VUORELA

ERNAC

Osuustoiminnan tutkijoilla verkosto

eRNAC on maatalouden tuottajaosuustoimintaa koskevan tutkimuksen kansainvälinen verkosto. Se yhdistää tieteellisen tutkimuksen ja osuuskuntien oman tiedon.
Verkosto toimii internetissä Linkedin-yhteisössä. Yhteyshenkilö Suomessa on Petri Ollila Helsingin yliopistosta.

MARKKU VUORIKARI

Osuustoiminnan perinteiset arvot ovat monesti joutuneet joustamaan, kun tuottajaosuuskunnat ovat järjestäneet toimintaansa uudelleen, Petri Ollila Helsingin yliopistosta sanoo.

Tapani-myrskystä yli sadan miljoonan tuhot

Vakuutusyhtiöt ovat korvanneet yli sadan miljoonan euron edestä Tapanin ja Hannun päivien myrskyjen tuhoja viime vuoden lopulta.

Finanssialan keskusliitossa päivitettiin myrskytuhoista aiheutuneen 102,5 miljoonan euron kokonaisvahingot. Arvio tehtiin ennen juhannusta.

Johtava asiantuntija **Petri Mero** Finanssialan keskusliitosta uskoo vahinkoilmoituksia vielä tulevan. Kesälomat alkavat, jolloin mökkiläiset lähtevät katsomaan rakennusten ja metsien tilaa.

Loppuvuoden myrskyt riehuivat eniten Lounais-Suomessa ja Hämeessä, jolloin asutuskeskuksissa vaurioitui rakennuksia ja autoja. Sähkökatkot sulattivat pakastimia.

Kolmannes Tapanin ja Hannun myrskyjen tuhoista sattui metsissä. Metsävakuutuksesta vakuutusyhtiöt ovat tähän mennessä korvanneet vajaat 34 miljoonaa euroa.

Metsävahingot jäivät kuitenkin ainoastaan puoleen edelliskesän tuhoista, jolloin neljä naisnimin ristittyä myrskyä poikki ja ristiin Suomen. Metsävakuutukselle ne maksoivat 61 miljoonaa.

Asta, Veera, Lahja ja Sylvi myrskysivät edelliskesänä yhteensä 81,5 miljoonan euron korvausvastuut vakuutusyhtiöille.

Viimeisimmistä Tapani- ja Hannu-myrskyistä tehtiin kaikkineen 43 000 vahinkoilmoitusta. Keskimääräinen vahinko oli 2 400 euroa. Edelliskesän myrskyistä aiheutui kaksinkertaisia korvaussummia.

Liiketoimintapäällikkö **Juha Helander** sanoo Lähivakuutuksen korvanneen myrskyvahinkoja moninkertaisin summin, mitä metsävakuutuksessa maksuina on kerätty. Tilanne on sama muilla yhtiöillä. ”Metsävakuutuksessa on suuria korotuspaineita”, Helander laskee.

Maksujen korotuksista vakuutusmaksuissa yhtiöt päättävät elokuussa ja syksyllä.

JUHANI VIITALA

Myrskyvahingoista maksetut korvaukset

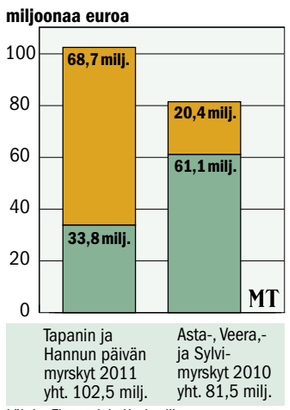

Lähde: Finanssiala Keskusliitto

Rion kokous päättyi vaisusti

YK:n kestävän kehityksen huippukokous päättyi Rio de Janeirossa Brasiliassa eilen laihoihin tuloksiin. Asiantuntijoiden mukaan ratkaisuja on haettava vastaisuudessa yhteistyössä muun muassa yrittäjien kanssa, koska kansainvälisiä sopimuksia ei saada aikaan.

”Vihreään talouteen on siirryttävä ilman valtionjohtajien apua”, arvioi ympäristöjärjestö WWF:n suojelujohtaja **Lasse Gustavsson**.

Myös Yhdysvaltain ulkoministeri **Hillary Clinton** sanoi, etteivät hallitukset pysty yksin vastaamaan ilmastonmuutokseen, energiapulaan ja köyhyyteen.

Riossa turhautumista aiheutti ennen kaikkea se, että kokous oli käytännössä ohi jo ennen valtionjohtajien saapumista paikalle loppuviikosta.

Presidenttien ja pääministerien tehtäväksi jäi vain allekirjoittaa loppuasiakirja, joka sisältää vähän konkreettisia sitoumuksia.

Lähes 190 maan kokouksessa oli tarkoitus asettaa tavoitteet kestävän kehityksen saavuttamiseksi talous-, ympäristö- ja sosiaalikysymyksissä.

STT

Sinilevää esiintyy toistaiseksi vähän

Sinilevätilanne on pysynyt edelleen rauhallisena, tiedottaa Suomen ympäristökeskus.

Sinilevien pintaesiintymiä ei vielä ole tavattu Suomen merialueilla. Meriveden vähittäinen lämpeneminen suosii sinilevien lisääntymistä, mutta kukintojen muodostuminen ei tulevan viikon aikana ole todennäköistä.

Veden pintalämpötila on rannikon läheisillä alueilla 12–15 astetta.

Järvillä vain harvoja havaintoja

Järvillä on havaittu sinilevää vain neljällä havaintopaikalla. Tilanne on ajankohtaan nähden keskimääräistä parempi.

Virallisilla havaintopaikoilla runsaita tai erittäin runsaita kukintoja ei ole havaittu.

Kansalaisilta on saatu yksi havainto runsaasta sinileväkukinnasta sekä muutama havainto sinilevän vähäisestä esiintymisestä.

Pintaveden lämpötilat ovat pysyneet maan etelä- ja keskiosissa pääosin 12–18 asteessa.

Levätilanne 21.6.

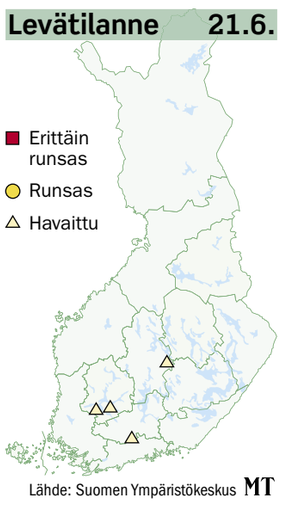

Lähde: Suomen Ympäristökeskus MT

Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Lapissa pintalämpötila on 9–15 astetta.

Lukemat ovat monissa järvissä ajankohdan pitkäaikaisia keskiarvoja matalampia.

MT

Norjan lammastiloilla 70 000 petovahinkoa vuodessa

Lammastutkija vähentäisi vahinkoja tutkapannoilla

Pedot tappavat tai vahingoittavat Norjan lammastiloilla vuosittain enemmän lampaita kuin Suomessa on uuhia kaikkiaan.

Lampaita on Norjassa noin 1,1 miljoonaa ja lammastiloja 15 000.

Petovahingot eivät jakaudu tasaisesti, vaan niitä tapahtuu eniten Ruotsin rajan läheisyydessä, kertoo tutkija **Inger Hansen** norjalaisesta Bioforskista.

”Osa tiloista on menettänyt jopa 70 prosenttia eläimistä ja joutunut lopettamaan tuotannon petojen takia.”

Eläinten menetykset petovahingoissa ovat viime vuosina kasvaneet. Vielä muutama vuosi sitten petojen suuhun joutui neljä prosenttia lampaista, nyt osuus on jo lähes seitsemän prosenttia.

Eniten vahinkoja tekevät ahmat, jotka tappavat huvikseen. Toiseksi eniten tuhoa tekevät ilvekset, sitten karhut ja sudet, Hansen kertoo.

Susien lukumäärä Norjassa on hänen mukaansa nyt tavoitellulla tasolla, mutta karhuja on vielä alle tavoitteen.

Etenkin nuoria karhu-uroksia pitäisi Hansenin mielestä silti voida vähentää, sillä ne eivät vaikuta kannan kasvuun, mutta tekevät vahinkoa.

”Pedot ovat jatkuva poliittisen keskustelun aihe.”

Isot, aidattomat laidunalueet

Vahinkojen määrää lisää Norjassa olennaisesti niin sanottujen joutomaiden käyttö laitumina.

Lampaita laidunnetaan suurilla alueilla, joita ei aina ole aidattu. Usein omistajakaan ei tiedä, missä suunnalla aluetta katras kulloinkin liikkuu.

”Näiden alueiden laiduntaminen on taloudellista ja estää pusikoitumista, haluamme käyttää niitä”, Hansen kertoo.

Pahimmissa petokeskittymissä on kuitenkin jouduttu siirtymään tiukempaan laidunjärjestelyyn ja petoaitojen käyttöön. Nekään eivät silti takaa turvaa.

Norjan lammas- ja vuohiyhdistyksen toiminnanjohtaja **Lars Erik Wallin** kertoo esimerkin, jossa laajan petoaidan sisältä havaittiin kaksi sutta, karhu ja ilves. Sadasta lampaasta kaksi jäi eloon. Pedot olivat ilmeisesti olleet alueella jo silloin, kun aita tehtiin.

Tutkapannoista apua lampurille

Osa tiloista käyttää laumanvartijakoiria, mutta turismialueille sekä laajimmille laitumille koirat eivät sovellu.

”Isolla alueella ei ole selkeää laumaa, jota vartioida. Eikä koira voi olla monessa paikassa yhtä aikaa”, Hansen sanoo.

Niillä tiloilla, joilla koiria pystytään käyttämään, koirista on saatu hyviä tuloksia. ”Ei nollavahinkoja, mutta suurta helpotusta.”

Hansen uskoo, että yksi keino vahinkojen vähentämiseen olisi tutkapantojen käyttö lampailla. Niiden avulla omistaja voi seurata, missä päin lauma vaeltaa.

Pantojen liikkeistä näkee myös, mikäli eläimet säntäilevät peloissaan tai käyttäytyvät muuten oudosti. Tarvittaessa katraan voi hakea talouskeskuksen lähelle aitaukseen.

Pantoja käyttää tällä hetkellä noin 20 prosenttia petokeskittymässä olevista tiloista. Suurin este pantojen käytölle on korkea kustannus.

Yksi keino vahinkojen vähentämiseen on pitää lampaat talviaikaan sisällä myös niillä alueilla, joilla ympärivuotinen laidunnus on mahdollista.

TERHI TORIKKA

Osa tiloista on menettänyt jopa 70 prosenttia eläimistä.

INGVER HANSEN

Venäjän Karjalassa ammuttiin 45 sutta

Venäjän Karjalassa on ammuttu tänä keväänä 45 sutta, kertoo Petroskoissa ilmestyvä lehti Karjalan Sanomat.

Susi on Venäjän Karjalassa vahinkoeläin, josta maksetaan tapporahaa.

Metsästäjät ovat kuitanneet valtiolta tänä keväänä sudentapporahoina 172 000 ruplaa, kertoo lehti.

Venäjän Karjalassa on kevätmetsästyksessä kaadettu myös 31 karhua.

Viranomaiset ovat tehostaneet metsästyksen valvontaa kevätmetsästyksen aikana.

Kaikkiaan tehtiin 316 tarkastusta, jotka paljastivat kaikkiaan 118 erilaista lainrikkomusta.

Tasavallassa on parhaillaan menossa parhaillaan metsästyskorttien uusiminen. Tähän mennessä uudenmallisen metsästyskortin on saanut 11 000 metsästäjää, Karjalan Sanomat kertoo.

MT

Lehtivihreämittaukset Agrimarketeissa

Tuo kasvustonäyte Agrimarketiin lehtivihreämittausta varten. Ammattilaisemme antaa sinulle toimenpidesuosituksen loppukesän toimintoja varten.

Lehtivihreämittaukset myymälöissä klo 10-14.

Tervetuloa!

Huittinen	26.6.	Vammala	25.6.
Pori	27.6.	Lahti	26.6.
Kokemäki	27.6.	Jämsä	28,6.
Forssa	29.6.	Jyväskylä	29.6.
Turku	29.6.	Mikkeli	27.6.
Eura	2.7.	Kuopio	2.7.
Eurajoki	2.7.	Iisalmi	3.7.
Loimaa	29.6.	Salo	3.7.
Tervajoki	26.6.	Kouvola	29.6.
Kalajoki	27.6	Vehmaa	25.6.
Nivala	27.6.	Kempele	10.7.
Orivesi	25.6.		

Lisätietoja: www.agrimarket.fi

AGRI MARKET